

Advies over evaluatie en toekomst PCL

15 april 2019

Intro

De Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) is de onafhankelijke adviescommissie die Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van de provincie Utrecht gevraagd en ongevraagd adviseert over thema's die de kwaliteit van de leefomgeving raken (zoals ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit, milieu, stedelijke ontwikkeling en ontwikkeling van het landelijk gebied). De PCL adviseert op hoofdlijnen en richt zich op de samenhang tussen verschillende thema's. De adviescommissie heeft een wettelijke basis in de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer. De PCL past verschillende adviesvormen toe, zoals columns, filmpjes, schriftelijke adviezen, expertmeetings en gesprekken. Naast de voorzitter en acht leden is er in de PCL een plek gereserveerd voor wisselende jonge onderzoekers.

De adviescommissie is benoemd voor de duur van de zittingsperiode van Provinciale Staten, wat betekent dat de zittingsperiode met de verkiezingen van 20 maart 2019 formeel afgelopen zou zijn. GS en PS hebben de aanstelling van de voorzitter en leden van de PCL verlengd tot en met 25 september 2019. Op deze datum zal Provinciale Staten een besluit nemen over de PCL in de nieuwe bestuursperiode.

De Provinciale Commissie Leefomgeving heeft, mede op verzoek van GS, teruggekeken op de afgelopen 3,5 jaar. Deze evaluatie is verricht door in gesprek te gaan met PS-leden, met GS, met ambtenaren uit de provinciale organisatie en door in eigen PCL-kring te rade te gaan. Aan de orde kwamen de adviezen die zijn uitgebracht en het samenspel met de provincie. Omdat de PCL in 2015 met een nieuwe samenstelling en opzet van start is gegaan kreeg ook het profiel van de PCL aandacht. In dit advies vatten we in het kort onze bevindingen samen, en geven we aan hoe de PCL de komende jaren graag vervolg zal geven aan haar rol van onafhankelijke adviescommissie voor GS en PS.

Evaluatie

Hoofdpunten uit evaluatiegesprekken met PS, GS, ambtenaren en PCL-leden:

- Waardering voor de onafhankelijke rol en integrale blik
- Waardering voor variëteit in adviesvormen, al dan niet in combinatie rond één adviesthema: compacte schriftelijke adviezen, columns, animaties, expertmeetings, gesprekken
- Waardering voor het agenderen van nieuwe of vastzittende thema's
- Wensen en suggesties over het belichten van meer perspectieven in de advisering
- Suggesties om de zichtbaarheid te verbeteren
- Aanbeveling om vaker samen te werken en af te stemmen met de Adviseur Ruimtelijk Kwaliteit en tegelijk een helder onderscheid te maken in de verschillende rollen van PCL en ARK
- Aanmoediging om nog meer af te stemmen met zowel ambtenaren, PS als GS rond adviesthema's. Het zoeken van het juiste moment van advisering vraagt blijvend aandacht.

Toekomst

De PCL neemt waar dat de provincie zich in een overgangssituatie bevindt. Er liggen grote maatschappelijke opgaven op het bordje van de samenleving, waar de provincie een belangrijke sturende en faciliterende rol in kan en mag nemen. Opgavengericht werken, met een integrale blik, en over de grenzen van sectoren en organisaties heen wordt steeds meer kenmerkend voor de provinciale werkwijze. De provincie heeft te midden van andere overheden, regio's en samenwerkingsverbanden haar positie en rol te bepalen en is daar nog zoekend in. De Omgevingswet komt tot stand; met de omgevingsvisie en -verordening gaan nieuwe praktijken ontwikkeld worden waarin ook participatie een vast element wordt. In deze veranderende context wil de PCL ook de komende periode een rol van betekenis vervullen met gevraagde en ongevraagde adviezen. In samspraak met PS en GS, te beginnen met een kennismaking, snel na de verkiezingen van maart 2019.

Geïnspireerd door de evaluatie en de beschreven actuele context adviseert de PCL het provinciebestuur om de PCL de volgende opdracht mee te geven:

1. Ook de komende jaren is het voor PS en GS van de provincie Utrecht waardevol om advies te krijgen van een onafhankelijke commissie die adviseert over de kwaliteit van de leefomgeving, met een doorkijk naar de lange termijn en in een brede maatschappelijke context.
2. De PCL focust op de grote maatschappelijke opgaven, met een integrale blik en met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving, in het bijzonder gericht op gezondheid, natuur & landbouw en circulariteit.
3. De PCL werkt agenderend, verdiepend, losmakend. Levert tegenspraak en houdt een spiegel voor. Daarvoor benut de PCL een waaier aan adviesvormen.
4. De PCL volgt met name de grote opgaven door de jaren heen, en kiest momenten om opnieuw te adviseren over voortgang of stagnatie, specifieke dilemma's of terugkerende kwesties. Bijvoorbeeld druk op de ruimte of nieuwe financieringsvormen.
5. De PCL benadert de adviesthema's vanuit verschillende inhoudelijke perspectieven en maakt dilemma's zichtbaar.
6. De PCL besteedt per adviesthema ook aandacht aan een passende rol van de provincie, in lijn met het thema en in relatie tot relevante partners in en buiten de provincie. Uitspraak uit de evaluatie: 'Je gaat er niet altijd over, maar je bent er wel van'.
7. De PCL bevordert meningsvorming en organiseert daartoe lezingen, werkbezoeken en expertmeetings.
8. De PCL werkt verder in een evenwichtige en diverse samenstelling met verschillende achtergronden en ervaring en besteedt aandacht aan verschillende visies die er in de samenleving leven.
9. Ook in de komende periode reserveert de PCL de zetel van haar tiende lid voor jonge onderzoekers.
10. De PCL kiest voor samenwerking met de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit van de provincie, en samenwerking met adviescommissies van andere provincies, waar dat vanuit inhoud en effectiviteit wenselijk is.
11. De PCL versterkt de zichtbaarheid en profilering van haar adviezen.

Randvoorwaarden/organisatie

Om bovenstaande taken en rollen te vervullen is het volgende nodig:

- Investeren in de relatie met PS en de fracties; geregelde afstemming met de Griffie: na de verkiezingen ter kennismaking en om specifieke wensen op te halen, rond adviezen en jaarlijks rond het werkprogramma
- Afstemming met Gedeputeerde, GS en projectleiders: na de installatie van een nieuw college, rond adviezen en jaarlijks over het werkprogramma
- Continuering van de beschikking over de Ambtelijke secretaris, plus ondersteuning voor organisatie, verslaglegging en communicatie
- Voldoende budget, passend bij de gewenste variëteit in adviesvormen.